

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Сахно Н.О.

Науковий керівник: доц. Цуркан І. М.

Фінансова система України відображає різноманітні форми та методи специфічного використання фінансів в економіці країни та є основою формування сприятливої фінансової політики [1].

На сьогоднішній день питання фінансової системи та її аналіз є безперечно актуальним, через не повне виконання нею покладених завдань та недостатній рівень розвитку цієї системи в цілому. Наразі стабілізація та розвиток фінансової системи України є найбільш актуальними для держави [3].

Сучасний фінансовий світ може бути охарактеризований як фінансово нестабільний. Таким чином він спричиняє особливі виклики для збереження стійкості та розвитку національних економік. Економіка та фінансова система України також не виключення. Тож на кінець з 2008 до 2021 року його виконання змінювалось у наступних показниках (Таблиця 1.1) [4]:

Таблиця 1.1

Виконання державного бюджету України з 2008 до 2021 р. (млн. грн.) [4]

	Доходи %ВВП		Видатки %ВВП		Кредитування %ВВП		Сальдо (дефіцит бюджету). %ВВП	
2008	231686,3	24,44	241454,5	25,47	2732,5	0,29	-12500,7	-1,32
2009	209700,3	22,96	242437,2	26,54	2780,3	0,30	-35517,2	-3,89
2010	240615,2	22,33	303588,7	28,04	1292,0	0,12	-64265,5	-5,94
2011	314616,9	23,90	333459,5	25,33	4715,0	0,36	-23557,6	-1,79
2012	346054,0	24,56	395681,5	28,08	3817,7	0,27	-53445,2	-3,79
2013	339180,3	23,31	403403,2	27,73	484,7	0,03	-64707,6	-4,45
2014	357084,2	22,79	430217,8	27,46	4919,3	0,31	-78052,8	-4,98
2015	534694,8	27,01	576911,4	29,14	2950,9	0,15	-45167,5	-2,28
2016	616274,8	25,86	684743,4	28,73	1661,6	0,07	-70130,2	-2,94
2017	793265,0	26,59	839243,7	28,13	1870,9	0,06	-47849,6	-1,60
2018	928108,3	26,08	984842,0	27,70	1514,3	0,04	-59247,9	-1,66
2019	998278,9	25,12	1072891,5	26,99	3437,0	0,09	-78049,5	-1,96
2020	1076016,7	25,66	1288016,7	30,71	5096,1	0,12	-217096,1	-5,18
2021	1296852,9	23,75	1490258,9	27,30	4531,4	0,08	-197937,4	-3,63

Отже, в теперішньому стані, існують певні проблеми у функціонуванні системи, що й призводять до її нестабільності, та потребує певних змін та вдосконалень у перспективі [2].

1. Наразі держава здатна регулювати темпи й пропорції розвитку окремих галузей економіки, використовуючи фінансові методи. Це відбувається, насамперед, завдяки використанню податкового механізму. Надаючи податкові пільги, вона сприяє збільшенню власних фінансових ресурсів підприємств,

розширенню їх фінансових можливостей. Держава спроможна створювати сприятливий інвестиційний клімат, здійснюючи регулювання темпів розвитку певних галузей економіки, Цей процес відбувається задля залучення зовнішніх джерел фінансування, а також ресурсів банківської системи та населення. Тож можна зробити висновок, що однією із найбільш вагомих причин порушення стабільності та підвищення вразливості сучасного фінансового ринку України є слабкий рівень функціонування податкової системи

2. Наявність перспектив для розвитку та процвітання корупції також є однією з важливих проблем, які постають наразі у країні. Вона пов'язана з більшістю сфер фінансової системи, бо, на жаль, корупційні зв'язки набули широкого поширення останнім часом.

3. Наступною проблемою фінансової системи України можна вважати якість планування бюджету та доцільність використання бюджетних коштів.

4. Формування прихованого дефіциту та державного боргу є також однією з проблем. Незважаючи на позитивні кроки у покращенні фінансової системи, зростають державний борг та прихований бюджетний дефіцит. Тобто, якщо держава формально утримує законодавчо визначені показники дефіциту Державного бюджету, починає формулюватися прихований бюджетний дефіцит, через появу якого зростають й такі показники, як державний борг та гарантований державою борг. Тож боргова політика також суттєво впливає на фінансову систему країни в цілому та підвергає її до більшої уразливості як від внутрішніх, так і від зовнішніх шоків. Хоча за останні роки динаміка зміни рівня загального державного боргу пішла на спад, ще не можна робити висновків що до серйозних покращень у цій сфері, та на жаль це ще залишається однією з проблем фінансової системи України.

5. Негативні наслідки інфляції також впливають на фінансову систему є ще одним джерелом виникнення проблем, пов'язаних з сучасною фінансовою системою. Показник рівня інфляції (індексу споживчих цін) є опосередкованим індикатором стійкості фінансової системи. Інфляційний рівень впливає як на параметри грошової пропозиції, так і на показника вартості грошей, що є основоположними у формуванні вищезгаданої пропозиції. Тобто при виході інфляції за межі «прийнятного рівня» у країні порушується фінансової системи загалом шляхом знецінення заощаджень та кредитів, утруднення планування бюджету та контроль ефективності руху бюджетних коштів .

6. Надто повільний темп реформ також призводить до проблем фінансової системи країни. На жаль реформування на даному етапі розвитку фінансової системи потребують велику кількість часу та витрачених ресурсів. Через повільний темп розвитку унеможлиблюється також швидка цифровізація системи, що викликає чимало проблем у користувачів. Також ця проблема провокує проблематичне вирішення поточних проблем, що потребують невеликих реформ у системі, через це відбувається перенавантаження системи та накопичення нагальних проблем. Але при введенні перспективних рішень у багатьох проблемних аспектах системи можна досягти виводу її на новий рівень та уникненню виникнення проблем чи недорозвинення її у майбутньому.

Тож, задля ефективності проведення реформ системи до переліку реформування необхідно включити такі [2]:

- Введення спрощеної процедури реструктуризації та банкрутства підприємств (як корпоративних, так і приватних);
- Створення такого органу, як перехідний банк (банк, який створено у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку, єдиним акціонером якого є Фонд до дня продажу цього банку інвестору (об'єднанню інвесторів);
- Концентрація управління державними банками;
- Перетворення кредитних спілок у корпоративні банки шляхом їх ліквідації, що дасть змогу гарантувати безпеку депозитних вкладень та ліквідацію неплатоспроможних, нестійких банків, заради надання безпечних умов зберігання вкладень у них;
- Посилення вимог до учасників фінансового ринку, що допоможе забезпечити стійкість фінансових установ
 - Реструктуризація банківського сектору
 - Збільшення рівня ефективності та прозорості фінансової системи
 - Стабілізація рівня інфляції завдяки поглибленню ринку, прийняттю законів і реформ, що допоможуть стримати її рівень та стабілізувати приріст.
 - Збільшення рівня капіталізації фінансових установ (банків і небанківських установ) та введення нормативу для неї;
 - Підвищення якості надання фінансових послуг державними та недержавними фінансовими установами;
 - Підвищення якості аудиту, як внутрішнього так і зовнішнього;
 - Наближення бюджетного планування до визначених пріоритетних галузей у державі;
 - Вдосконалення фінансової звітності та обліку
 - Удосконалення інфраструктури ринку капіталу та посилення лізингових вимог
 - Підвищення рівня надання захисту споживачам фінансових послуг та кредиторам.

Перелік посилань

- 1 Волохова І. С. «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку фінансової системи України»: монографія. – Одеса: 2021 – 10 с.
- 2 Шемаєва Л. Г., Жаліло Я. А., Юрків Н. Я. та ін. «Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України»: аналітична доповідь; за наук. ред. Я. А. Жаліла – Київ : НІСД, 2021. – 104 с.
- 3 Кучер Г. В. «Державні фінансові ресурси»: монографія. 2018 — Київ – 5 с.
- 4 minfin.gov.ua [Інтернет-ресурс]: сайт Міністерства фінансів України – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>